

BULETIN INFORMATIV

Nr. 91

Sibiu, august 2023

ȘANTIERUL ARHEOLOGIC DE LA CAPIDAVA

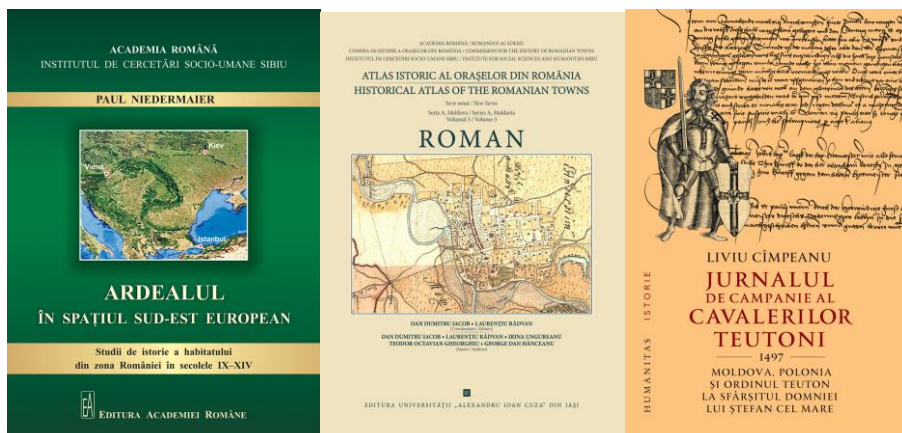
Campania din iulie 2023

Ca în fiecare an, la începutul lunii iulie, institutul nostru este implicat în programul de cercetare sistematică a ansamblului arheologic de la Capidava, comuna Topalu, județul Constanța. Alături de partenerii noștri, Universitatea din București, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Universitatea „Babeș Bolyai” din Cluj-Napoca, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, Muzeul Național Brukenthal, Muzeul „Astra” Sibiu, au fost cercetate importante complexe arheologice din sectorul „X” extramuran, zonă în care straturile de cultură romane sunt străpunse sau intersectate de intervenții medievale, în special de complex funerare specifice secolelor X–XI. Studenții sibieni și clujeni au avut ocazia să participe la toate etapele unei cercetări sistematice și să se inițieze în tainele arheologiei, iar colectivul de experți și specialiști arheologi să elucideze noi aspecte ale viețuirii umane în această zonă încărcată de istorie.

Zeno-Karl Pinter

NOUTĂȚI EDITORIALE

Paul Niedermaier, *Ardealul în spațiul sud-est european. Studii de istorie a habitatului din zona României în secolele IX–XIV* (București: Editura Academiei Române, 2022), 286 p. ISBN 978-973-27-3748-4.

Atlas istoric al orașelor din România, Seria A - Moldova. Volumul 3, **Roman**, ediție bilingvă, coord.: Dan Dumitru Iacob, Laurențiu Rădvan, autori: Dan Dumitru Iacob, Laurențiu Rădvan, Irina Ungureanu, Teodor Octavian Gheorghiu, George Dan Hânceanu. Cuvânt-înainte de Dan Dumitru Iacob și Laurențiu Rădvan. Cartografie de Mariana Vlad. Traducere de Mălina-Andreea Vasiliuță (Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2022 (76 p. + 22 pl., ISBN 978-606-714-745-2.

Liviu Cîmpeanu, *Jurnalul de campanie al cavalerilor teutoni, 1497. Moldova, Polonia și Ordinul Teuton la sfârșitul domniei lui Ștefan cel Mare*. Cuvânt înainte de Șerban Papacostea (București: Editura Humanitas, 2023), 276 p. ISBN: 978-973-50-7753-2.

EVENIMENTE ȘTIINȚIFICE

3 mai 2023, Conferința internă a Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu, dr. Liviu Cîmpeanu a prezentat comunicarea: *Din laboratorul istoricului: izvoarele, bibliografia și metodologia monografiei despre Iancu de Hunedoara*.

12 iunie 2023, Muzeul Memorial „David Prodan”, Cluj-Napoca, prof. univ. dr. Rudolf Gräf a susținut prelegerea *„Minoritatea germană din România în perioada interbelică: metode și strategii de supraviețuire”*, tematica încadrându-se în tradiția istoriografică conturată în cei 65 de ani de activitate a institutului nostru, propunând totodată abordări contemporane.

14 iunie 2023: Conferința internă a Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu, dr. Julia Derzsi a prezentat comunicarea: *„Gute Policy” în Transilvania premodernă: concepte, legi și instrumente*.

26–28 iunie 2023, Conferință internațională cu tema Ștefan Báthory, la Varșovia: *The Multiconfessionalism of Central Europe under the Reign of Stefan Bathory*, partea a II-a, organizat de Universitatea din Varșovia, Leibniz-Institut für europäische Geschichte in Mainz, ELTE Budapest, Arbeitskreis für Siebenbürgische Landeskunde Hermannstadt und Heidelberg: Sektion Kirchengeschichte în colaborare cu Rheinland-Pfälzischen Technischen Universität Kaiserslautern Landau (Institut für evangelische Theologie, Campus Landau), REFORC (The Reformation Research Consortium) și institutul nostru.

7–8 iulie 2023, conferință internațională cu tema *Städtischer Raum. Merkmale von Mobilität und Kulturtransfer im spätmittelalterlichen Europa (ca. 1200–1500) / The Emergence of Urbanity in Transylvania. Patterns of Mobility and Cultural Transfer in Medieval Europe (ca. 1200–1500)*, organizată la Cisnădie și Cisnădioara, dedicată medievistului **Konrad G. Gündisch** la 75 de ani.

SEARĂ LITERARĂ CU CHRISTEL UNGAR

Serile literare organizate de Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu au început avându-l ca invitat pe Eginald Schlattner și au continuat cu prezentarea celor patru volume de versuri ale binecunoscutei realizatoare de emisiuni TV, **Christel Ungar**. Nimic mai firesc dacă ne gândim la mărturisirea aceluiași Eginald Schlattner referitoare la volumul *So blau/Atât de albastru*, pe care îl ține pe altarul bisericii din Roșia și din care „îi mai citește lui Dumnezeu câte o poezie!” Versurile publicate de Christel Ungar au un stil ușor recognoscibil, concis, cu metafore puternice, oferind întregului discurs poetic o iluminare instantanee care ne duce cu gândul la un haiku autentic. Christel Ungar scrie despre iubire și divinitate, invocând experiențe în care fiecare ne putem regăsi. Căci asta este arta adevărată, locul în care te poți regăsi, te poți odihni, poți cunoaște acel Catharsis, cu funcție purificatoare și de vindecare, atât de util în viața noastră tot mai automatizată și mai lipsită de ingenuu. Întâlnirea literară a avut loc **vineri, 9 iunie 2023**, în Biblioteca Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu, fiind moderată de directorul instituției gazdă, **prof. univ. dr. Rudolf Gräf**. Prezentarea invitatei și a scrierilor acesteia a fost realizată de **dr. Andreea Dumitru-Iacob**. După lectura unei selecții de poezii și a unor fragmente încă nepublicate, autobiografice, Christel Ungar a oferit o sesiune de autografe pentru cel mai recent volum, *Tu ești crucea mea*. Traducerea și lectura în limba română au fost asigurate de **Beatrice Ungar**, cea care, de altfel, a realizat și varianta în limba română a tuturor poeziilor scrise de Christel Ungar. Evenimentul s-a bucurat de prezența unui public numeros, cu participanți activi, care au adresat întrebări și au primit răspunsuri esențiale în ceea ce privește „laboratorul” de creație al unui scriitor.

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE CERCETĂRI SOCIO-UMANE SIBIU
FORSCHUNGSINSTITUT FÜR GEISTESWISSENSCHAFTEN HERMANNSTADT
Konsulat
der Bundesrepublik Deutschland
Hermannstadt
Freitag / Vineri,
9. Juni 2023
17³⁰ Uhr

LITERATURABEND
SEARĂ LITERARĂ

Gast / Invitată:
Christel UNGAR

Grüßwort / Cuvânt de salut:
Prof. univ. dr. Rudolf GRÄF (Institutsleiter / Director ICSU Sibiu)

Vorstellung des Gastes / Prezentarea invitatei:
Dr. Andreea DUMITRU-IACOB (Literaturkritikerin / Critic literar)

Die Veranstaltung findet zweisprachig – deutsch und rumänisch – statt. / Evenimentul se desfășoară în limba germană și în limba română.

Ort / Locul de desfășurare:
Bibliothek des Forschungsinstitut für Geisteswissenschaften Hermannstadt /
Biblioteca Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu
(Sibiu / Hermannstadt, Boulevardul Victoriei / Scheewigasse, nr. 40, tel.: +40 (0) 269212604)

Andreea Buzaș

DIN ACTIVITATEA CERCETĂTORILOR

Andreea Buzaș a prezentat comunicarea *(Re)Întoarcerea la origini. Aspecte din opera blagiană privind prelungirile mitice ale satului*, la cea de-a 43-a ediție a Festivalului Internațional „Lucian Blaga”, desfășurat la Lancrăm și Sebeș, în perioada 12–14 mai 2023.

Vasile Ciobanu și Nicolae-Alexandru Nicolaescu au publicat lucrarea *The Attitude of the Transylvanian Saxons towards the Peace Conference (1919–1920), and the Treaties Signed*, în *The Paris Peace Conference and Its Consequences in Early–1920s Europe*, eds. Sorin Arhire, Tudor Roșu and Călin Anghel (Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 2023), p. 63–83.

Dan Dumitru Iacob a prezentat comunicarea *Planul Romanului din 1848 și importanța sa istorică*, la sesiunea științifică „Sub semnul lui Clio”, a Departamentului de Istorie, Patrimoniu și Teologie Protestantă de la Facultatea de Științe Socio-Umane a Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, Ediția a XIX-a, 19 mai 2023.

Julia Derzsi a participat la conferința internațională, organizată la Timișoara, în perioada 19–21 mai 2023, cu tema „Politics and Society in Central and South-Eastern Europe. Multicultural diversity and accessibility from ancient times to the present”, unde a vorbit despre *Administrație și politică urbană în Brașovul modern timpuriu (Administration and urban politics in early modern Brașov)*.

Ilie Moise a prezentat comunicarea *Lucian Blaga și Marea Trecere*, la cea de-a 43-a ediție a Festivalului Internațional „Lucian Blaga”, desfășurat la Lancrăm și Sebeș, în perioada 12–14 mai 2023. De asemenea, a prezentat comunicarea *Cercetători de elită ai spațiului etnologic hunedorean: Lucia Apolzan (1911–2001)*, la sesiunea anuală de comunicări științifice a Muzeului Civilizației Dacice și Romane din Deva, desfășurată în perioada 22–23 iunie 2023.

Nicolae-Alexandru Nicolaescu a publicat studiul *The Romanian Newspapers Published for Peasants from Transylvania in the Second Half of the Nineteenth Century: A Theoretical and Thematic Approach*, în „Transylvanian Review/Revue de Transylvanie”, vol. XXXI, nr. 4 (winter 2022), p. 3–28.

Anda-Lucia Spânu a prezentat comunicarea intitulată *The Representations of War in Urban Space. Historical Images of nowadays Romanian Towns*, la the 10th CIRICE International Conference *City and War. Military defences, ruins, permanences of urban memories and images*, desfășurată la Napoli, în perioada 8–10 iunie 2023. De asemenea, a prezentat comunicarea *Carte veche în biblioteca națională Emanuele III din Napoli*, la Conferința națională „Bibliologie și Patrimoniu Cultural Național”, ediția a XVII-a, desfășurată la Alba Iulia, în 15–16 iunie 2023.

Maria Crîngaci-Țiplic, a prezentat comunicarea *Biserica fortificată din Miercurea Sibiului. Rezultatele preliminare ale cercetărilor arheologice realizate în 2021*, la Sesiunea anuală de comunicări științifice a Departamentului de Istorie, Patrimoniu și Teologie protestantă, organizată cu tematica „Sub semnul lui Clio”, din cadrul Universității „Lucian Blaga”, ediția XIX, desfășurată în 19 mai 2023. De asemenea, a prezentat alături de I. M. Țiplic, G. Tomegea și A. Șovrea comunicarea *Cercetări arheologice în necropola de incinerare de la Păuca, județul Sibiu (sec. VII–IX)*, la Sesiunea Națională de Rapoarte Arheologice, organizată de Complex Național Muzeal „Curtea Domnească” Târgoviște, ediția LVII, Târgoviște, 29–31 mai 2023.

EVENIMENTE ÎN PREGĂTIRE

Conferință internațională pe tema Ștefan Báthory
Partea a III-a, Sibiu, 12–14 octombrie 2023

Stephan Báthory im Spannungsfeld von faktischer Pluralisierung und intendierter Homogenisierung

După cele două evenimente anterioare (Budapesta: 14–16 septembrie 2022, Varșovia: 26–28 iunie 2023), axate pe istoria culturală, a comunicării, economică, militară și religioasă, **cea de-a treia conferință din seria Báthory** se va concentra pe acțiunile guvernamentale și administrative ale principelui transilvănean și rege polonez Ștefan Báthory, completeate de o analiză a relațiilor dintre liderii regionali și elitele din jurul domnitorului și al cancelariei sale. În strânsă legătură cu aceasta, vor fi discutate numeroase aspecte ale reprezentării culturale și efectele politicii religioase a marelui principe.

Parteneri de organizare: Societatea de Studii Transilvane (AKSL Hermannstadt) și Arbeitskreis für Siebenbürgische Landeskunde Heidelberg: Sektion Kirchengeschichte în colaborare cu Rheinland-Pfälzischen Technischen Universität Kaiserslautern Landau (Institut für Evangelische Theologie, Campus Landau), Universitatea Eötvös Loránd Budapesta, Universitatea din Varșovia, Leibniz-Institut für europäische Geschichte in Mainz, respectiv REFORC (Reformation Research Consortium).

ICSU Sibiu, Bd. Victoriei 40, 550024 – Sibiu

Tel.: 004 0269212604, fax: 004 0269216605

www.icsusib.ro

Redacție: Julia Derzsi, Liviu Cîmpeanu

Director: Prof. univ. dr. Rudolf Gräf

ISSN 1224-1600